

وزارت آموزش و پرورش	نام دانش آموز:
اداره کل آموزش و پرورش مازندران	نام خانوادگی:
سوال امتحانی درس: فارسی ۱	نام آموزشگاه: غیردولتی پرتودانش
نوبت: اول	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح
تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۱۶	پایه: دهم
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	رشته: انسانی
تعداد صفحات: ۴	

ردیف	شرح سؤالات	بارم
۱	الف) قلمر ادبی (۵ نمره) کدام آرایه در بیت «بید مجنون در تمام عمر، سر بالا نکرد / حاصل بی حاصلی نبود به جز شرمندگی» دیده می شود؟ الف- تشبیه ب- حسن تعلیل ج- مراعات نظیر د- مجاز	۰/۲۵
۲	در جمله ی زیر «مشبه و مشبه به» را مشخص کنید. « ما از عاجزی به دیوانگان مانده بودیم»	۰/۵
۳	در کدام واژه از بیت زیر مجاز دیده می شود؟ « بر سر آنم که گر ز دست برآید / دست به کاری زخم که غصّه سر آید»	۰/۲۵
۴	مفهوم کنایی اصطلاحات زیر را بنویسید. الف- راه دست خودش هم نیست. ب- شستم خبردار شد.	۰/۵
۵	در مصراع اول بیت زیر دو آرایه ی ادبی بیابید و بنویسید. «سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری / که حق صحبت مهر و وفا نگه دارد»	۰/۵
۶	نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید. الف- دیوار ب- اتاق آبی	۰/۵
۷	در مصراع زیر کدام آرایه ی ادبی دیده می شود؟ «حرف هایم مثل یک تگّه چمن، روشن بود»	۰/۲۵
۸	در عبارت زیر کدام واژه ها «سجع» دارند؟ «در بهشت هزارگونه نعمت است و در قرآن هزارگونه پند و حکمت است.»	۰/۲۵
۹	بیت زیر را کامل کنید. «دل اگر خدانشناسی همه در رخ علی بین /	۰/۵

نام دبیر و امضاء:	تاریخ:	نام دبیر و امضاء:	تاریخ:
نمره ورقه	با عدد	نمره	با عدد
	با حروف	تجدید نظر	با حروف

ردیف	شرح سؤالات - ص ۲	بارم
۱۰	با کلمات در هم ریخته ی زیر یک بیت از سعدی بنویسید. «حرم - بیابان ها - رنجی - شاید - گر - در - طلبت - برسد - را - ما - چون - است - باشد - عشق - سهل»	۱
۱۱	در مصراع زیر واژه ی «بو» چه آرایه ای را نشان می دهد؟ «گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد»	۰/۵
۱۲	ب) قلمرو زبانی (۷ نمره) معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف - هر که داد از خویشتن بدهد، از داور <u>مستغنی</u> باشد. ب - هم <u>فُرقت</u> بود و هم وصلت. ج - <u>رُقعہ</u> ای نوشتیم و عذرخواهی کردم. د - دو پا را تا زانو <u>گزنه</u> زد.	۱
۱۳	کدام واژه درست معنی <u>نشده</u> است؟ ۱- زهی: آفرین ۲- سودا: هوس ۳- فراغ: پرتو ۴- فلق: فجر	۰/۲۵
۱۴	معادل معنایی واژه ی «معاش» را بنویسید.	۰/۲۵
۱۵	در کدام گزینه <u>نادرستی</u> املایی دیده می شود؟ تصحیح کنید. الف - مردنی چنان غبطه ی بزرگ زندگانی شد. ب - خاست کز آن ورطه، قدم در کشد.	۰/۵
۱۶	در میان واژگان زیر <u>نادرستی</u> های املایی را بیابید و تصحیح کنید. (۲ مورد) «چشمه ی غلغله ی زن - غوکان در آب - ترب و شادی - بیقوله و کنج - حسن سیرت - حضيض و فرود»	۰/۵
۱۷	با توجه به معنی املائی کدام واژه ها <u>نادرست</u> است؟ (۲ مورد) «محنت: غم و اندوه عزم: اراده و قصد امارت: آبادانی قارب: میان دو کتف»	۰/۵
۱۸	نوع حذف فعل را در جمله های زیر تشخیص دهید. الف - نیکو خو، بهتر هزار بار از نیکو رو ب - غم را در شادی بسته دان و شادی را در غم.	۰/۵

بارم	شرح سؤالات - ص ۳	ردیف									
۰/۲۵	یک کلمه ی دو تلفظی بنویسید.	۱۹									
۱	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. « بهمن به کار خود سرگرم بود. صدای او را نشنید. چند پله که پایین آمد از تعجب دهانش باز ماند دیوار بلند خراب شده بود.»	۲۰									
۰/۵	فعل امر و مضارع التزامی فعل زیر را بنویسید. «خواهیم دید»	۲۱									
۰/۷۵	برای نمودار زیر، گروه اسمی مناسب بنویسید. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>وابسته</td> <td>وابسته</td> <td>هسته</td> </tr> <tr> <td>مضاف الیه</td> <td>صفت</td> <td>اسم</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	وابسته	وابسته	هسته	مضاف الیه	صفت	اسم				۲۲
وابسته	وابسته	هسته									
مضاف الیه	صفت	اسم									
۰/۵	نوع واو را در جمله های زیر تعیین کنید. الف - اول وقت بود و زنگ نقاشی ما بود ب - عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش	۲۳									
۰/۵	نقش دستوری ضمیرهای پیوسته را در مصراع های زیر تشخیص دهید و بنویسید. الف - «گویند مگر سعدی چندین سخن از عشقش» ب - «چو گفتمش دلم را نگاه دار چه گفت»	۲۴									
۰/۵	ج) قلمرو فکری (۸ نمره) در بیت زیر منظور از «کاروانسرا» و «کاروان» را بنویسید. «زین کاروانسرا، بسی کاروان گذشت / ناچار کاروان شما نیز بگذرد»	۲۵									
۰/۲۵	منظور از «خندان شدن گل» در مصراع زیر چیست؟ « گل از شوق نو خندان در بهار است»	۲۶									
۰/۵	منظور از جمله ی مقابل چیست؟ « در دفع مکاید دشمن تأخیر صواب نبیند»	۲۷									
۰/۲۵	منظور از «پرده ی نیلوفری» را در بیت زیر بنویسید. « در بن این پرده ی نیلوفری / کیست کند با چو منی همسری»	۲۸									

ردیف	شرح سؤالات - ص ۴	بارم
۲۹	مفهوم عبارت «گندم نمای جو فروش مباش» را بنویسید.	۰/۲۵
۳۰	معنی کنید «مکاری از ما سی دینار مغربی می خواست»	۰/۵
۳۱	منظور از عبارت «در بیرنگ اسب حرفی در کارش بود» چیست؟	۰/۵
۳۲	در درس «پیرمرد چشم ما بود» منظور از پیرمرد چه کسی است؟	۰/۲۵
۳۳	«زویاه دید» درس «دیوار» را بنویسید.	۰/۲۵
۳۴	جمله ی زیر کدام ویژگی امام حسین (ع) را نشان می دهد؟ «چندان تناوری و بلند / که هنگام تماشا / کلاه از سر کودک عقل می افتد.»	۰/۲۵
۳۵	معنی و مفهوم بیت زیر را به نثر روان بنویسید. «نعره برآورده فلک کرده کر / دیده سیه کرده شده زهر در»	۰/۵
۳۶	معنی بیت ها و عبارت های زیر را به نثر روان امروزی بنویسید. الف- الهی فصل خود را یار ما کن / ز رحمت یک نظر در کار ما کن (۰/۷۵) ب- مرد پارسی وسعتی نداشت که حال مرا مرمت کند. (۰/۵) ج- معلّم گریزی رندانه زد. (۰/۵) د- مرگت ای حسین زندگی را به سخره گرفت. (۰/۲۵) ه- بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم. (۰/۵) و- گفتم این شرط آدمیت نیست / مرغ تسبیح گوی و من خاموش (۰/۵) م- قطره ی باران که درافتد به خاک / زو بدمد بس گهر تابناک (۰/۵) ی- دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای / فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد (۰/۵)	۴
	عزیزانم «بهار وجودتان بی خزان باد»	جمع نمره
		۲۰